

Indrettelseshensyn ved ophør eller ændring af løbende bevilling

af konsulent Erik Jappe

En mor til barn med nedsat funktionsevne ringer til DUKH og fortæller, at kommunen med 1 måneds varsel har ændret antallet af aflastningsdøgn fra 78 døgn om året til 52 døgn. Ændringen er sket i forbindelse med den årlige opfølgning på sagen.

Kan kommunen virkelig gøre det, spørger borgeren, der også fortæller, at en allerede planlagt ferie nu ikke kan gennemføres. Moderen anfører, at hun havde forventninger om, at den hidtidige aflastningsordning kunne fortsætte uden ændringer, idet barnets og familiens situation i øvrigt fortsat var den samme. Familien havde indrettet sig på en uændret bevilling.

Kan en kommune ændre eller stoppe en løbende bevilling? Kan det ske med få ugers varsel, således at borgeren ikke får mulighed for at indrette sig på den nye situation? Det handler denne udgave af praksisnyt om.

Hvornår kan der ske ændring af en løbende bevilling?

I en række tilfælde kan kommunen foretage en ændring af en bevilget løbende ydelse. Det vil normalt ske ved den årlige opfølgning, som foretages efter [servicelovens](#) § 148. Det kan ske f.eks:

- fordi borgeren orienterer kommunen om, at pågældendes situation har ændret sig væsentligt,
- fordi der er kommet en ny principafgørelse fra Ankestyrelsen, der ændrer praksis,
- fordi der er sket ændringer i lovgivningen, eller
- fordi kommunen har ændret sit serviceniveau på området.

Når kommunen vil ændre en løbende bevilling, skal kommunen foretage en konkret og individuel vurdering, hvor det beskrives, hvilke faktorer der er lagt vægt på. Afgørelsen vil kunne indbringes for Ankestyrelsen.

Berettigede forventninger og indrettelseshensyn

Når kommunen ændrer eller standser en løbende bevilling, skal borgeren have mulighed for at indrette sig på den nye situation. Indrettelseshensynet og berettigede forventninger er ikke lovbestemte rettigheder, som du som borger har, men begreber der har udviklet sig i praksis, og som Ankestyrelsen og domstole lægger vægt på, når der skal træffes afgørelser eller afsiges domme. Enkelte steder i den sociale lovgivning er der endvidere konkrete regler om afviklingsperioder m.v.

I [principafgørelse 231-10](#) har Ankestyrelsen inddraget indrettelseshensynet, idet reglerne i § 17 i [Bekendtgørelse om](#)

[tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom](#) om afviklingsperiode ikke kunne anvendes, da der ikke var tale om bortfald af den tabte arbejdsfortjeneste. Fra afgørelsen:

”Ved nedsættelse af dækning for tabt arbejdsfortjeneste var der ret til fortsat fuld tabt arbejdsfortjeneste i en indretningsperiode på tre måneder. Ankestyrelsen lagde vægt på, at dækning for tabt arbejdsfortjeneste er en ydelse til forsørgelse, som træder i stedet for mistet indtægt. Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at dækningen for tabt arbejdsfortjeneste var blevet nedsat med 13½ time om ugen. Der var således tale om en betydelig nedsættelse af dækningen. ... Hjemmelen findes i praksis og i ulovbestemte hensyn til NN’s forventninger om en opretholdelse af den økonomiske kompensation i en periode, indtil hun har haft mulighed for at skaffe sig en erhvervsindtægt eller en anden forsørgelse. Der er efter praksis ved standsning og væsentlig ændring af andre ydelser også blevet givet et tilsvarende varsel, før ændringen har fået virkning.”

Ankestyrelsen viderefører samme linje i den nu historiske [principafgørelse 69-14](#), hvor der sker en nedsættelse af den tabte arbejdsfortjeneste med 15 timer om ugen:

”Vi lægger også vægt på, at der ifølge praksis er ret til en indretningsperiode på 3 måneder, hvis nedsættelsen af dækningen af tabt arbejdsfortjeneste er betydelig. Vi henviser til vores principafgørelse 231-10. Da din ... tabte arbejdsfortjeneste nedsættes med 15 timer om ugen, er der efter vores opfattelse tale om en betydelig nedsættelse. Vi lægger herefter vægt på, at ovennævnte praksis om indretningsperiode bygger på de samme indrettelseshensyn, som reglerne om afviklingsperiode i § 17 i bekendtgørelse om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom.”

Indrettelseshensynet medførte således, at borgeren i stedet for delvist at miste ydelsen i løbet af meget kort tid får udbetalt den hidtidige ydelse i 3 måneder mere, så borgeren bedre kan nå at indrette sig på de nye betingelser.

Lovbestemt afviklingsperiode

I lovgivningen vedrørende tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens § 42 er der som nævnt oven for regler om en afviklingsperiode, idet kommunen efter § 17 i [Bekendtgørelse om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom](#) som udgangspunkt skal udbetale hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i 14 uger efter, at *”betingelserne for at modtage hjælpen er bortfaldet.”* Det betyder, at der kun er ret til en sådan afviklingsperiode, hvis den tabte arbejdsfortjeneste helt frakendes.

Varslingsordning pr. 1.1.2018

Med virkning fra 1.1.2018 blev der indført en [varslingsordning](#) i servicelovens § 3 a. Ordningen betyder, at borgeren i en række tilfælde får mindst 14 uger til at indrette sig på, at en ydelse ændres eller helt bortfalder. Varslingsordningen vedrører

- frakendelse eller nedsættelse af hjælpen i en ordning med kontant tilskud (§ 95),
- frakendelse eller nedsættelse af hjælpen i en ordning med borgerstyret personlig assistance (§ 96),
- frakendelse eller nedsættelse af hjælp i form af kontaktperson til døvblinde (§ 98),
- frakendelse af en plads på særlige dag- og klubtilbud (§§ 32 og 36),
- frakendelse af tabt arbejdsfortjeneste i de tilfælde, der er omfattet af servicelovens § 42, stk. 4 (§ 42) og

- frakendelse af handicapbil, hvis frakendelsen sker i løbet af bevillingsperioden (§ 114).

Læs evt. mere herom på Ankestyrelsens [hjemmeside](#).

Afrunding

Indrettelseshensynet kan ofte inddrages ved større og betydelige ændringer af ydelser efter serviceloven, når borgeren eksempelvis gennem længere tid har indrettet sig på en bevilling af et bestemt antal aflastningsdøgn. Dette kan medføre, at ændringen af ydelsen skal ske med en frist på 3 måneder, så borgeren får en periode til at indrette sig på ændringen.

Hvis der blot sker mindre justeringer eller ændringer i hjælpen, kan det ske fra måned til måned, medmindre hjælpen er omfattet af varslingsordningen.